

Major Ing. Lubomír Š p á ě l l, CSc.

Pojetí opatření k zajištění bezpečnosti

V uplynulých dvou letech byla po teoretické i praktické stránce věnována zvýšená pozornost výhradně institucionálnímu rámci problematiky krizového řízení, zatímco pozornost ostatním oblastem zaostávala. V současné době se proto začíná ve zvýšené míře pozornost obracet k teoretickému i praktickému pojetí opatření, které mají tyto instituce při zajišťování bezpečnosti a řešení mimořádných a krizových situací realizovat a řídit. Následující článek je pokusem o shrnutí teoretických základů a pojetí opatření sloužících k zajištění bezpečnosti. Jeho cílem je otevřít v odborné veřejnosti širší diskusi k této problematice, jejíž řešení je velmi důležité, zvláště se vstupem ČR do NATO, kde těmto otázkám věnují zásadní pozornost.

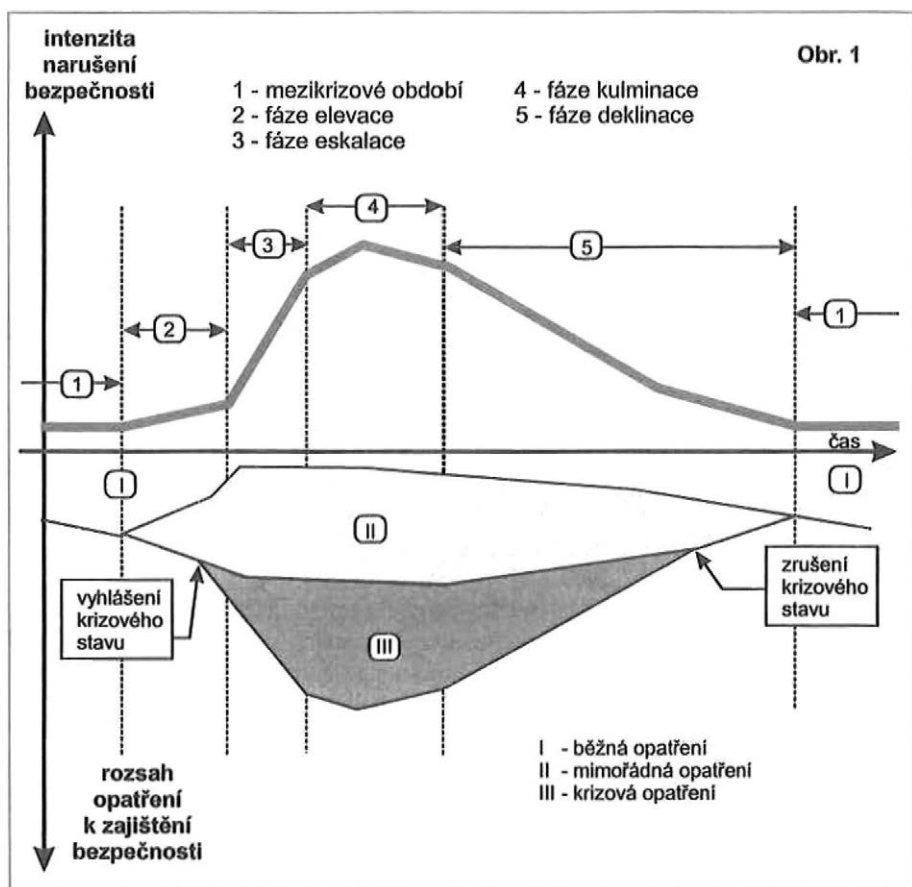
* * *

Problematika krizového řízení je členěna do několika relativně samostatných oblastí. Jedná se především o indikaci a analýzu bezpečnostních rizik, dále institucionální rámec krizového řízení, o samotné mechanismy krizového řízení, které instituce krizového řízení uplatňují, a konečně o soustavu opatření, která lze k zajištění bezpečnosti a řešení krizových situací použít.

Ve svém minulém článku (VR 3/98) jsem se okrajově této problematiky dotkl definováním obsahu pojmů mimořádné a krizové opatření. Tyto definice se vztahují na členění opatření k zajištění bezpečnosti podle intenzity, jakou je bezpečnost konkrétního lidského společenství (rodiny, podnikatelského subjektu, sociální skupiny, okresu, státu, koalice, lidstva apod.) ohrožena nebo narušena. Zjednodušeně lze říci, že:

1. Běžná opatření jsou určena k zajištění základního standardu bezpečnosti společenství.
2. Mimořádná opatření se používají v případech, kdy narušení základního standardu bezpečnosti společenství ještě lze řešit s využitím mobilizace vnitřních zdrojů sil a prostředků, které jsou k zajišťování bezpečnosti určeny (ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní, záchranné a havarijní sbory a služby).
3. Krizová opatření se používají v případech, kdy narušení bezpečnosti společenství je natolik závažné, že k řešení vzniklé situace je třeba využít veškeré dostupné síly, prostředky a zdroje společenství (tedy nejen síly a prostředky bezprostředně určené k zajišťování bezpečnosti společenství). Charakter zaměření a intenzita prováděných běžných, mimořádných a krizových opatření určených k zajištění bezpečnosti společenství a jejich vývoj v čase je schematicky znázorněn na obr. 1.

K výše uvedenému členění je ale třeba poznamenat, že toto pojetí není plně v souladu s návrhem zákona o krizovém řízení a integrovaném záchranném systému. Tento rozpor vyplývá ze skutečnosti, že při tvorbě tohoto zákona byl pro jeho formulační

zjednodušení přijat konsenzuální závěr, že **krizová opatření** budou pro potřebu tohoto zákona **definována jako opatření prováděná za účelem přípravy na krizové situace a při řešení krizových situací a dále činnosti ke zmírnění nebo odstranění způsobených následků.**

To ale znamená, že tato definice se vztahuje na veškeré činnosti související s problematikou krizového řízení, což je v rozporu se skutečností. Použitou definici je proto třeba chápat výhradně jako legislativní zkratku pro vyjádření nejen speciálních krizových opatření, ale i opatření mimořádných a dále pro vyjádření běžných opatření prováděných mimo období mimořádných a krizových situací.

Kromě členění opatření k zajištění bezpečnosti podle intenzity jejího narušení lze použít i další kritéria, která podle mého názoru přijímaná opatření umožňují lépe charakterizovat. Jedná se o členění podle charakteru bezpečnostní situace a podle objektu působení přijímaných opatření.

V závislosti na charakteru bezpečnostní situace společenství zahrnují opatření k zajištění jeho bezpečnosti:

a) při **ohrožení bezpečnosti** společenství činnosti prováděné při přípravě na vznik situací, které mohou narušit bezpečnost společenství, a činnosti prováděné k jejich předcházení (prevence),

b) při **narušení bezpečnosti** společenství činnosti prováděné při řešení situací narušujících bezpečnost společenství a při odstraňování jejich následků (solutace).

Časově jsou tato opatření od sebe oddělena okamžikem mimořádné události. O opatřeních přijímaných před vznikem mimořádné události se proto hovoří jako o preventivních opatřeních, zatímco po vzniku mimořádné události se již jedná o opatření k řešení vzniklých mimořádných nebo krizových situací.

Z hlediska objektu přijímaných opatření pak lze opatření k zajištění bezpečnosti členit na:

▲ Činnosti ovlivňující stav a velikost zdrojů ohrožení bezpečnosti, velikost jejich potenciálních i reálných škodlivých a ničivých sil, jejich schopnost negativně ovlivňovat stav společenství (cílem je dosažení jejich minimalizace, tj. oslabení zdroje ohrožení bezpečnosti).

▲ Činnosti pozitivně ovlivňující stav společenství, jejich připravenost řešit hrozící nebo vzniklé mimořádné a krizové situace a odolnost společenství a jeho jednotlivých prvků vůči působení škodlivých a ničivých sil zdrojů ohrožení bezpečnosti (cílem je dosažení jejich maximalizace, tj. posílení společenství řešit situace spojené s ohrožením nebo narušením jeho bezpečnosti).

Při sloučení těchto dvou kritérií lze opatření k zajištění bezpečnosti podle jejich účelu rozdělit na činnosti mající za cíl:

* Minimalizovat množství a velikost zdrojů představujících potenciální hrozbu pro bezpečnost společenství a velikost potenciálního účinku působení jejich škodlivých a ničivých sil na společenství (korekce).

* Dlouhodobě připravit společenství na jeho činnost za situací narušujících jeho bezpečnost (preparace).

* Předějit a zabránit negativnímu vývoji ve zdrojích představujících bezprostřední hrozbu pro bezpečnost společenství (precedence).

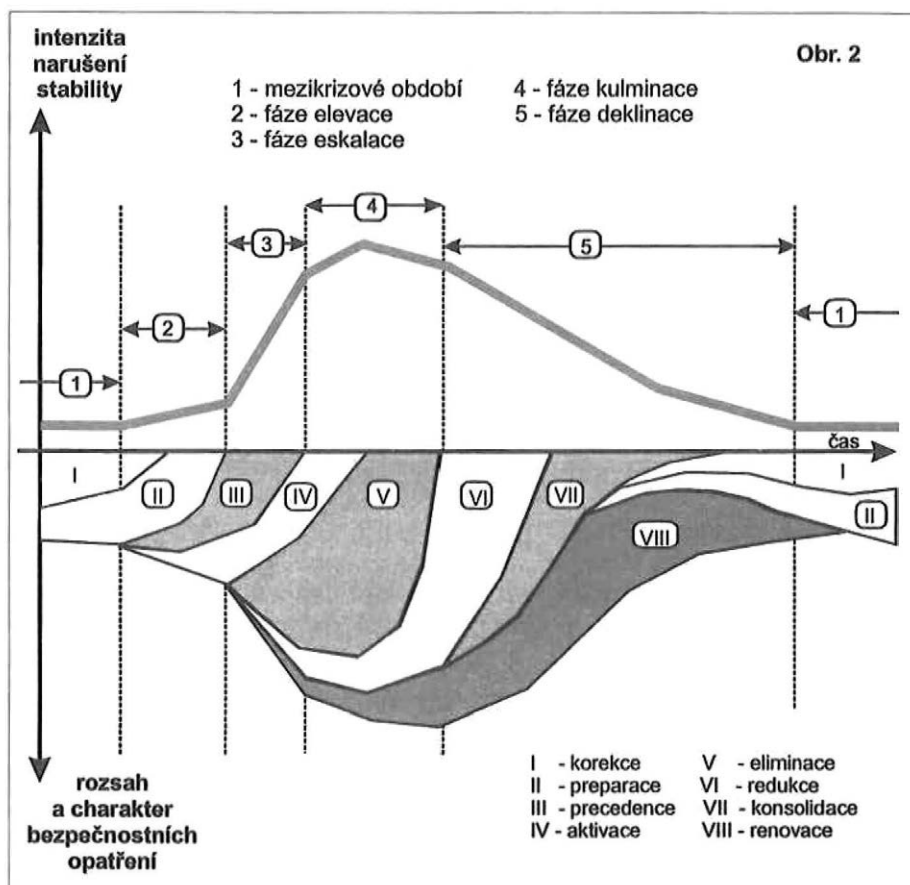
* V závislosti na vzrůstu ohrožení bezpečnosti společenství zvýšit jeho připravenost reagovat na vývoj situace a na potřebu zvýšení jeho odolnosti vůči hrozícímu působení škodlivých a ničivých sil (aktivace).

* Zneškodnit zdroje narušující bezpečnost společenství nebo alespoň minimalizovat jejich schopnost působit jejich škodlivými a ničivými silami na společenství (eliminace).

* Minimalizovat důsledky bezprostředního působení škodlivých a ničivých sil na společenství, včetně provádění nezbytných záchranných, humanitárních aj. činností (redukce).

* Stabilizovat stav zdrojů narušujících bezpečnost společenství a vztahy mezi společenstvím a těmito zdroji (konsolidace).

* Odstranit následky působení škodlivých a ničivých sil na společenství a obnovit jeho původní stav (renovace).

Schematické znázornění jednotlivých charakteristických skupin činností a jejich podílu v jednotlivých fázích životního cyklu krize je obsahem **obr. 2**. Z obrázku je patrné, že pro každou fázi životního cyklu krize jsou typické určité účelově zaměřené činnosti. Vztah mezi výše uvedenými členěními opatření k zajištění je zobrazen v **tabulce**.

■ **KOREKCE** spočívá především v identifikaci existujících a potenciálních zdrojů ohrožujících bezpečnost příslušného společenství, v hodnocení jejich stavu a vývoje a v přijímání a realizaci takových politických, správních, hospodářských, organizačních aj. rozhodnutí a opatření, jakož i ve tvorbě takových právních, ekonomických, sociálních, organizačních aj. norem, které zabrání vzniku nových nebo zabezpečí odstranění existujících zdrojů ohrožujících bezpečnost společenství a nebo alespoň stanoví a vytvoří pro jejich existenci a případné působení jejich škodlivých a ničivých sil takové podmínky, že jejich účinky budou pro společenství únosné a neohrozí jeho existenci nebo nezpůsobí jeho trvalou degradaci. Korekční opatření tedy mají vliv na utváření podmínek pro existenci zdrojů ohrožení bezpečnosti a pro potenciální působení jejich škodlivých a ničivých sil.

Účel / opatření	Členění podle intenzity narušení bezpečnosti		
	Běžná opatření	Mimořádná opatření	Krizová opatření
Korekce	<i>všechna</i>	–	–
Preparace	<i>všechna</i>	–	–
Precedence	<i>malá část</i>	<i>většina</i>	<i>malá část</i>
Aktivace	<i>malá část</i>	<i>většina</i>	<i>malá část</i>
Eliminace	–	<i>podle intenzity</i>	<i>podle intenzity</i>
Redukce	–	<i>podle intenzity</i>	<i>podle intenzity</i>
Konsolidace	<i>většina</i>	<i>zanedbatelná část</i>	–
Renovace	<i>podle intenzity</i>	<i>podle intenzity</i>	<i>zanedbatelná část</i>

Objektem působení korekčních opatření jsou tedy potenciální zdroje ohrožení bezpečnosti společenství. Přitom je třeba stanovit:

1. Které zdroje ohrožení bezpečnosti je třeba snižovat.
2. Na jakou úroveň má být toto snížení provedeno.
3. Jakými opatřeními a jakými silami a prostředky je toho možné dosáhnout.
4. Z čeho a jakým způsobem tuto činnost financovat.

Východiskem je vyhodnocení průběhu dřívějších mimořádných událostí a důsledků s nimi spojeného působení škodlivých a ničivých sil na společenství a jeho jednotlivé prvky. K tomuto východisku se připojuje nepřetržitá kontrola stavu a vývoje přírodních, antropogenních a společenských systémů a přijímání opatření k odstraňování zjištěných nedostatků.

Vhodná skladba a rozsah korekčních opatření a jejich důsledné zavádění do praxe může výrazným způsobem:

- odstranit nebo omezit potenciální hrozbu ohrožení bezpečnosti společenství a vzniku mimořádné nebo krizové situace,
- a v případě jejich vzniku omezit účinky uvolňovaných škodlivých a ničivých sil a vytvořit nevhodné podmínky pro jejich šíření mimo prostor zdroje ohrožení.

Mezi korekční opatření lze zahrnout u zdrojů ohrožení bezpečnosti přírodního charakteru: zákaz nebo omezení výstavby objektů a zařízení, které by se mohly stát zdrojem ohrožení bezpečnosti, v rizikových oblastech (např. geotektonicky neklidné oblasti, poddolovaná nebo záplavová území), stanovování závazných požadavků na odolnost staveb a zařízení budovaných v rizikových oblastech (např. seismická odolnost, odolnost proti důlním otřesům, proti účinkům proudící vody), vytváření nebo výstavbu nezbytných objektů a zařízení, (např. hráze, suché poldry, přehradní nádrže na vodních tocích, injektáže a ochranné zdi na nestabilních svazích).

Mezi korekční opatření lze zahrnout u zdrojů ohrožení bezpečnosti charakteru antropogenního: zákaz nebo omezení výstavby v blízkosti technických a technologických objektů a zařízení, které představují zdroj ohrožení bezpečnosti (např. vytváření ochranných pásem okolo zdrojů výbuchů nebo výronů, v okolí dopravních, energetických a spojových stří), stanovování závazných pravidel pro umístění, výstavbu a provoz technických a technologických zařízení, které představují zdroj ohrožení bezpečnosti (např. protitlaková odolnost objektů v blízkosti zdrojů výbuchů, limitování množství škodlivých látek), výstavbu a údržbu nezbytných ochranných staveb a zařízení (např. protipožární přepážky v objektech, hermetické oddělení rizikových provozů).

Mezi korekční opatření lze zahrnout u zdrojů ohrožení bezpečnosti charakteru společenského: uzavírání mezinárodních smluv, udržování dobrých sousedských vztahů a upevňování vazeb se spojenci, kontrola a omezování zbrojení, utváření a harmonizaci sociálních, národnostních, politických aj. vztahů a vazeb uvnitř společenství (např. účelné státoprávní a teritoriální uspořádání států a nižších územně správních celků, vytváření podmínek pro uplatnění práv menšin, solidarita se sociálně slabými, vedení sociálního dialogu), tvorbu a optimalizaci podmínek pro činnost represivního systému společenství.

■ **PREPARACE** (příprava) spočívá v přípravách (organizačních, technických, materiálních aj.) společenství a jeho jednotlivých prvků na činnost při stavech ohrožujících nebo narušujících jeho bezpečnost. Objektem přípravných opatření jsou ohrožená společenství a jejich jednotlivé prvky. Přitom je třeba mj. stanovit:

- na jaké formy ohrožení nebo narušení bezpečnosti je třeba se předem připravit,
- jaké úrovně připravenosti má být ve společenství a jeho jednotlivých prvcích dosaženo,
- jakými opatřeními, silami a prostředky je toho možné dosáhnout,
- a z čeho a jakým způsobem tuto činnost financovat.

Východiskem je přitom vyhodnocení průběhu dřívějších mimořádných a krizových situací a jejich důsledků pro činnost společenství a jeho jednotlivých prvků. K tomuto východisku se připojuje nepřetržitá kontrola stavu a vývoje společenství a jeho jednotlivých prvků s důrazem na síly, prostředky a zdroje potřebné k řešení mimořádných a krizových situací a dále přijímání opatření k odstraňování zjištěných nedostatků.

Vhodná skladba a rozsah zvolených přípravných opatření, jejich včasná a komplexní realizace může výrazným způsobem přispět k minimalizaci následků působení škodlivých a ničivých sil za mimořádných a krizových situací a ke zvýšení schopnosti ohrožených objektů reagovat na vznikající nebo eskalující mimořádnou nebo krizovou situaci.

K přípravným opatřením lze zařadit tvorbu a aktualizaci právního rámce pro činnost společenství za stavů, kdy je ohrožena jejich bezpečnost (např. problematika vyhlášení krizových stavů, stanovení právního rámce pro omezení lidských práv a svobod), přípravu opatření ke změně režimů práce, výstavbu a přípravu krizových informačních a řídicích systémů, systémů varování, přípravu režimových činností, přípravu a aktualizaci dokumentace pro činnost za krizových situací, provádění nejruznějších školení a cvičení), výstavbu a přípravu složek bezpečnostního systému společenství (vybrané státní aj. orgány, ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní, záchranné a havarijní sbory a služby), přípravu nebo úpravu běžných a výstavbu nebo instalaci speciálních objektů a zařízení (např. krytů), vytváření podmínek pro zodolňování příslušníků společenství proti působení škodlivých a ničivých sil (např. očkování proti nakažlivým nemocem, vydávání ochranných prostředků), vytváření nezbytných rezerv materiálních, finančních aj. prostředků, pojištění proti případným ztrátám.

Přípravná opatření mohou zprostředkovaně působit i na zdroje ohrožení bezpečnosti, které mají společenský charakter. Přestože tento vliv bývá někdy podceňován, už jen samotná existence přípravných opatření v daném společenství může jeho potenciální protivníky (koalice, státy, národnostní nebo sociální entity, skupiny osob nebo i jednotlivce) odrazovat od jejich úmyslu ohrozit bezpečnost společenství. Velký význam zde ale má adekvátnost přijímaných opatření. Ta by měla být natolik odstrašující, aby si představitelé zdrojů, které jsou pro společenství potenciální bezpečnostní hrozbou, uvědomili, že jejich možné ztráty by v žádném případě nevyvážily

možný zisk. Je ale třeba se vyvarovat dvou extrémů. Přípravná opatření by neměla být natolik hrozivá, aby vzbuzovala u zdrojů ohrožení bezpečnosti společenství pocit ohrožení, ale ani by neměla být tak nevěrohodná, že by u nich nevzbuzovala respekt. Za určitých podmínek by totiž vědomí o nízké úrovni připravenosti společenství mohlo potenciální útočníky dokonce vyprovokovat k nepřátelským aktivitám.

■ **PRECEDENCE** zahrnuje opatření, která mají včas indikovat hrozbu vzniku situace bezprostředně ohrožující nebo narušující bezpečnost společenství, zabránit (předejít) jejímu vzniku a pokud se to nepodaří, tak alespoň její další eskalaci. Precedence je spojena s působením ohroženého společenství na zdroje ohrožení bezpečnosti a je motivována snahou pozitivně ovlivnit, přímo nebo zprostředkovaně, jejich stav nebo jejich vztah k ohroženému společenství. Precedence má tedy zabránit dalšímu negativnímu vývoji zdroje ohrožujícího bezpečnost společenství.

Základem je intenzifikace kontroly stavu a vývoje přírodních, antropogenních a společenských systémů a včasné přijímání opatření k řešení zjištěných nedostatků.

Precedenční opatření mají za cíl:

1. U zdrojů všech druhů ohrožení bezpečnosti realizací vhodných protiopatření předem minimalizovat jejich potenciální škodlivou a ničivou kapacitu.

2. U zdrojů ohrožení bezpečnosti charakteru společenského realizací vhodných protiopatření a případnou demonstrací síly je odradit od vyvíjení aktivit zaměřených proti zájmům ohroženého společenství, popř. vhodnými opatřeními preventivně narušit akceschopnost sil a prostředků, kterými bezpečnost společenství ohrožují.

Mezi precedenční opatření lze zahrnout u zdrojů charakteru přírodního: zintenzivnění protipožární, a protipovodňové prevence (např. organizací protipožárních a protipovodňových hlídek, včasným vypouštěním vody z nádrží k vytvoření volného retenčního prostoru).

Mezi precedenční opatření lze zahrnout u zdrojů charakteru antropogenního: včasnou výměnu prvků jevících známky poškození, provedení nezbytných provizorních organizačních nebo technických opatření (např. ke zvýšení odolnosti zásobníků a prvků technologického zařízení proti únikům nebezpečných látek, snižování množství nebezpečných látek v zásobnících, omezení, popř. zastavení činností v rizikových provozech a jejich okolí).

Mezi precedenční opatření lze zahrnout u zdrojů charakteru společenského: zintenzivnění hledání cest k neutralizaci existujících rozporů a nalezení přijatelného konsenzu, organizací operací na udržení míru, vynucení míru nebo obnovení míru, omezené preventivní údery na zařízení pro výrobu zbraní hromadného ničení a základny mezinárodního terorismu, zvýšení dohledu nad kriminálními živly a k jejich preventivní internace.

U zdrojů ohrožení bezpečnosti společenského charakteru má stejně jako u preparace velký význam adekvátnost přijímaných opatření. Přijímaná opatření by měla být dostatečně odstrašující, aby si představitelé zdrojů ohrožení bezpečnosti společenství uvědomili, že hrozící ztráty by v žádném případě nevyvážily možný zisk, popř. by přijímanými opatřeními mělo být dosaženo odstrašujícího snížení škodlivé a ničivé kapacity zdrojů ohrožujících bezpečnost. Stejně jako u preparace by ale opatření neměla být na tolik hrozivá nebo by neměla natolik zasahovat do stavu zdroje ohrožení bezpečnosti, aby v něm vzbuzovala nepřiměřený pocit ohrožení a rovněž pocit ohrožení v dalších společenstvích, ale ani natolik nevěrohodná, aby v něm nevzbuzovala respekt.

Přijímání těchto opatření je o to složitější, že na rozdíl od korekčních a přípravných opatření rozhodovací proces probíhá již v podmínkách vznikající nebo eskalující

mimořádné či dokonce krizové situace, což je zpravidla spojeno s nedostatkem věrohodných vstupních informací, nedostatkem času na jejich zpracování a přijetí rozhodnutí a s vědomím dalekosáhlých a nevratných dopadů v případě nesprávného rozhodnutí.

■ **AKTIVACE** zahrnuje opatření ke zpohotovení společenství a především jeho sil a prostředků potřebných na řešení vznikající situace ohrožující jeho bezpečnost a ke zvýšení odolnosti společenství vůči jejím projevům. Objektem působení aktivizačních opatření je tedy ohrožené společenství a jeho prvky.

Základem je intenzifikace kontroly stavu a vývoje společenství a jeho jednotlivých prvků s důrazem na síly, prostředky a zdroje potřebné k řešení mimořádných a krizových situací a dále přijímání opatření k řešení zjištěných nedostatků.

Mezi aktivizační opatření, které se zaměřují na zvýšení schopnosti ohroženého společenství řešit vznikající situaci, lze zařadit standardní nebo mimořádná opatření pro dosažení částečného nebo úplného zpohotovení a posílení složek bezpečnostního systému, zpohotovení řídicích a informačních systémů, zintenzivnění zpravodajské činnosti, upřesňování krizových plánů, realizaci vybraných režimových opatření, dočasné zákonné omezení lidských práv a svobod obyvatelstva v ohrožených oblastech, zahájení příprav k realizaci nezbytných regulačních opatření v hospodářství, státní správě a u obyvatelstva.

Mezi aktivizační opatření, které se zaměřují na zvýšení odolnosti ohroženého společenství vůči potenciálnímu působení škodlivých a ničivých sil, lze zařadit zpracování předpovědí možného vývoje situace, preventivní evakuaci obyvatelstva z ohrožených oblastí, vydávání a kontrola ochranných prostředků, očkování, zvýšení ochrany důležitých objektů a osob.

Pro adekvátnost aktivizačních opatření platí obdobné zásady jako pro adekvátnost přípravných a precedenčních opatření.

■ **ELIMINACE** zahrnuje provádění připravených nebo podle aktuální situace přijatých opatření ke zneškodnění (likvidaci) zdrojů narušujících bezpečnost společenství nebo alespoň k minimalizaci intenzity jejich negativního působení na společenství a jeho jednotlivé prvky. Objektem působení eliminačních opatření jsou tedy zdroje ohrožující bezpečnost společenství.

Mezi eliminační opatření lze zahrnout u zdrojů ohrožení bezpečnosti charakteru přírodního a antropogenního: hašení požárů, bránění jejich rozšíření nebo usměrňování pohybu ohně, usměrňování pohybu mas vody při povodních (např. účelovým odstředem hrází), bránění úniku škodlivých látek a jejich neutralizaci, zastavení činnosti v rizikových provozech a jejich okolí, regulaci dopravy škodlivých a ničivých látek, izolace prostorů náklady.

Mezi eliminační opatření lze zahrnout u zdrojů ohrožení bezpečnosti charakteru společenského: likvidaci sil a prostředků protivníka bojovou aj. činností ozbrojených sil, operacemi bezpečnostních složek, zvýšenou razancí při zákrocích proti pachatelům, posílení stálé služby státních zástupců a soudců, výstavbu provizorních vazebních a internačních zařízení, internaci kriminálních a nepřátelských osob, přijetí regulačních opatření v ekonomice.

■ **REDUKCE** zahrnuje provádění připravených nebo podle aktuální situace přijatých opatření k omezování nežádoucích důsledků bezprostředního působení škodlivých a ničivých sil na společenství a jeho jednotlivé prvky, v zabránění vzniku sekundárních mimořádných událostí, v provádění nezbytných záchranných, humanitárních aj. činností. Objektem působení redukčních opatření je ohrožené společenství a jeho jednotlivé prvky.

Mezi redukční opatření lze zahrnout nasazení ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních, záchranných nebo havarijních sborů a služeb a dalších složek na provádění záchranných a vyprošťovacích prací, k bezprostřednímu odstraňování vzniklých škod, poskytování první pomoci postiženému obyvatelstvu a oblastem, evakuaci obyvatelstva z postižených oblastí a jeho všestranné zabezpečení, protiepidemická opatření.

■ **KONSOLIDACE** zahrnuje provádění podle aktuální situace přijatých opatření ke stabilizaci stavu zdrojů narušujících bezpečnost společenství a vztahů mezi společenstvími a těmito zdroji. Objektem působení konsolidačních opatření jsou tedy jednotlivé zdroje ohrožení bezpečnosti. Přijímaná opatření se prolínají s opatřeními korekce.

Mezi konsolidační opatření lze zahrnout u zdrojů ohrožení bezpečnosti charakteru přírodního a antropogenního: opatření k zabránění obnovení požárů, popovodňovou stabilizaci průtoků a postupné uvolňování volného retenčního prostoru ve vodních nádržích a suchých poldrech, obnovu poškozených hrází a uvolnění koryt vodních toků, odčerpání nebezpečných látek z poškozených zařízení a jejich opravu.

Mezi konsolidační opatření lze zahrnout u zdrojů ohrožení bezpečnosti charakteru společenského: přímá nebo zprostředkovaná politická jednání, uzavírání mírových smluv, obnovení nebo navázání diplomatických vazeb, znovuoobnovení sociálního dialogu, odsouzení a potrestání viníků, provádění mírových operací na udržení míru apod.

■ **RENOVACE** (obnova) zahrnuje provádění podle aktuální situace přijatých opatření k odstranění následků působení škodlivých a ničivých sil na společenství a jeho jednotlivé prvky a opatření vedoucí k obnovení jejich standardního stavu a funkcí. Objektem působení rekonstrukčních opatření je postižené společenství a jeho jednotlivé prvky. Přijímaná opatření se prolínají s opatřeními preparace.

Mezi renovační opatření lze zahrnout obnovení zničených nebo poškozených objektů a zařízení společenství, odstranění trosk pozůstatků působení škodlivých a ničivých sil (např. trosk, kontaminované zeminy), úhradu ztrát a obnovení akceschopnosti nasazených sil a prostředků a spotřebovaných zdrojů.

Domnívám se, že výše uvedená členění umožňují komplexní popis a třídění opatření prováděných k zajištění bezpečnosti, bez ohledu na to, kdo je jejich nositelem a jaká je jeho územní nebo věcná odpovědnost.

Vzhledem k tomu, že v odborném tisku byl doposud vytvořen jen omezený prostor pro hledání společného teoretického pohledu na tuto problematiku, která se průřezově týká působení většiny ústředních správních úřadů, je a bude nezbytné toto třídění a sjednocování názorů dále prohlubovat. Domnívám se, že na půdě Vojenských rozhledů (vzhledem k jejich charakteru, obsahovému záběru a spektru čtenářů) lze tyto teoretické názory nejlépe konfrontovat. Proto bych uvítal, kdyby se k této problematice rozvinula ze strany čtenářů širší diskuse a věřím, že k ní bude redakce Vojenských rozhledů vytvořen dostatečný prostor.

Literatura:

- * Lubomír Spáčil: Pojetí krizových jevů. VR 3/98.
- * Vybrané pojmy obranného plánování. Odbor obranné politiky a strategie MO, Praha 1996.
- * Zákon o krizovém řízení a integrovaném záchranném systému. (Návrh). Ministerstvo vnitra, Praha 1998.